

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni

Na podstawie art. 48a ust. 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 2) kwalifikacje osób świadczących usługi w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 3) standard obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu mowa jest o:

- 1) obiekcie – oznacza to budynek lub jego część albo samodzielny lokal mieszkalny, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2015 r. poz. 1892) lub pomieszczenie przynależne stanowiące część takiego lokalu, w którym zlokalizowana jest noclegownia, schronisko dla osób bezdomnych lub ogrzewalnia na podstawie tytułu prawnego;
- 2) placówce – oznacza to jednostkę organizacyjną usytuowaną na terenie jednej nieruchomości, w obiekcie spełniającym funkcję noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych lub ogrzewalni oraz świadczącą przypisaną do niej zakres usług wobec osób bezdomnych;
- 3) pomieszczeniu – oznacza to wydzieloną część placówki, o której mowa w pkt.3, przeznaczoną na spełnienie podstawowych potrzeb osób bezdomnych, w tym

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1905).

w szczególności zapewnienia ogrzania, spożycia posiłku, utrzymania higieny osobistej, noclegu, a także uczestnictwa w zajęciach aktywizacyjnych;

- 4) usłudze placówki – oznacza to minimalny zestaw działań podejmowanych w określonym typie placówki w celu zaspokojenia określonej potrzeby osoby bezdomnej oraz dokonania zmian jej aktualnej sytuacji życiowej;
- 5) standardzie – oznacza to minimalny zakres norm, wymogów, warunków oraz zasad obowiązujących w danym typie placówki a odnoszących się do stanu technicznego obiektu, kwalifikacji osób świadczących usługi w placówce oraz stosowanych w placówce usług wobec osób bezdomnych.

§ 3. Określa się:

- 1) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu noclegowni, który stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu schroniska dla osób bezdomnych, który stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- 3) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu ogrzewalni, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 5 września 2016 roku.

MINISTER

**RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej

Paweł N...

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego

Iwona Zienc...
14.07.2016.

PODSTAWOWY STANDARD NOCLEGOWNI

KRYTERIA STANDARDU	NORMY MINIMALNE
STANDARD ŚWIADCZONYCH USŁUG	
Okres świadczenia usług	Placówka czynna cały rok, przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 18 wieczorem do 8 rano.
Forma świadczonej usługi	Tymczasowe schronienie w postaci miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, którego temperatura w sezonie grzewczym nie jest niższa niż 18 stopni Celsjusza.
Zakres usług	Przeprowadzenie wywiadu z osobą bezdomną i podjęcie czynności mających na celu wyeliminowanie zagrożeń związanych ze stanem zdrowia osoby bezdomnej.
	Umożliwienie spożycia posiłku i zapewnienie gorącego napoju.
	Umożliwienie skorzystania z prysznica oraz wymiany odzieży.
	Zapewnienie informacji o dostępnych formach pomocy, a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu.
	Zapewnienie opieki przez co najmniej 1 opiekuna na 50 osób przebywających w placówce (jeżeli placówka zatrudnia też pracownika socjalnego) lub 2 opiekunów na 50 osób (jeżeli placówka nie zatrudnia pracownika socjalnego).
Dokumentacja placówki	Podstawowa dokumentacja placówki obejmuje: 1) regulamin placówki wraz z oświadczeniem o przestrzeganiu regulaminu, 2) rejestr klientów, 3) dziennik raportów*.
KWALIFIKACJE OSÓB ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI W NOCLEGOWNI	
Kierownik placówki	Wykształcenie, co najmniej średnie.
Opiekun	Wykształcenie opiekuna co najmniej średnie oraz

*Dokument opisujący bieżące wydarzenia w placówce, wypełniany każdego dnia, ułatwia ciągłość pracy oraz umożliwia odtworzenie wydarzeń po upływie określonego czasu. Powinien w szczególności zawierać: dane osoby (osób) pełniące dyżur (godziny) i opis istotnych wydarzeń.

	ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
Osoby rekomendowane do świadczenia usług w placówce	1) pracownik socjalny, 2) psycholog, 3) terapeuta uzależnień.
STANDARD OBIEKTU	
Usytuowanie placówki	Rekomendowane jest usytuowanie placówki w miejscu dobrze skomunikowanym.
Liczba miejsc w placówce	Liczba miejsc nie powinna być większa niż 100.
Liczba osób w pomieszczeniach noclegowych	Nie więcej niż 15 osób w jednym pomieszczeniu.
Powierzchnia przypadająca na osobę w pomieszczeniu noclegowym	Nie mniej niż 3 m ² /os. W pomieszczeniach z łózkami piętrowymi nie mniej niż 2 m ² /os.
Wyposażenie pomieszczeń noclegowych	Pomieszczenia noclegowe ze swobodnym dostępem do łóżek. Miejsca do spania wyposażone w materac, koc i pościel. Indywidualne szafki nocne / w miarę możliwości szafy ubraniowe.
Sanitariaty	Urządzenie natryskowe – 1/20 osób, Miska ustępowa – 1/10 kobiet oraz 1/20 mężczyzn, Pisuar – 1/20 mężczyzn, Umywalka – 1/15 osób. Pomieszczenia sanitariatów zapewniające stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujące możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych.
Jadalnia/świetlica	Pomieszczenie do spożywania posiłków, które poza porami posiłków może pełnić funkcję świetlicy lub sali spotkań grupowych.
Pomieszczenie biurowe	Wydzielone pomieszczenie do prac biurowych oraz indywidualnych rozmów z osobami bezdomnymi.
Magazyn odzieży, bielizny, pościeli	Pomieszczenia wyposażone w regały, szafy i inne meble umożliwiające wymianę rzeczy brudnych i czystych.
Magazyn środków chemicznych	Wydzielone pomieszczenie na środki czystości i higieny.
Pomieszczenia rekomendowane – w miarę możliwości:	
Pralnia	Wydzielone pomieszczenie wyposażone, w co najmniej 1 pralkę/30 osób.

PODSTAWOWY STANDARD SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH

KRYTERIA STANDARDU	NORMY MINIMALNE
STANDARD ŚWIADCZONYCH USŁUG	
Okres świadczenia usług	Schronisko dla osób bezdomnych świadczy usługi przez cały rok, przez 7 dni w tygodniu.
Forma świadczonej usługi	Możliwość całodobowego przebywania w schronisku, w tym miejsce do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, którego temperatura w sezonie grzewczym nie jest niższa niż 18 stopni Celsjusza.
Zakres usług	Możliwość spożycia posiłku oraz dostęp do pomieszczenia kuchennego umożliwiającego samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju.
	Umożliwienie skorzystania z prysznica, wymiany odzieży. Umożliwienie prania i suszenia odzieży.
	Zapewnienie informacji o dostępnych formach pomocy, a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu.
	Możliwość skorzystania z usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności. Wzmacnianie aktywności społecznej może być realizowane m. in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – trening umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, – trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, – uczestnictwo w grupach wsparcia. Uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności może być realizowane m. in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia, – trening gospodarowania własnym budżetem, – trening prowadzenia gospodarstwa domowego, uczestnictwo w zajęciach centrum lub klubu integracji społecznej.
	Zapewnienie opieki przez co najmniej 1 opiekuna na 40 osób przebywających w placówce. Ponadto w schronisku zatrudnia się nie mniej niż 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 40 osób przebywających w schronisku.
Dokumentacja placówki	Podstawowa dokumentacja placówki obejmuje: <ol style="list-style-type: none"> 1) regulamin placówki wraz z oświadczeniem

	o przestrzeganiu regulaminu, 2) rejestr mieszkańców, 3) dziennik raportów*.
KWALIFIKACJE OSÓB ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI W SCHRONISKU	
Kierownik placówki	Wykształcenie zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przy czym w ramach stażu w pomocy społecznej – wymagane jest 2 letnie doświadczenie zawodowe w usługach świadczonych na rzecz osób bezdomnych.
Opiekun	Wykształcenie co najmniej średnie oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
Pracownik socjalny	Wykształcenie zgodne z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Osoby rekomendowane do świadczenia usług w placówce	1) psycholog, 2) terapeuta uzależnień, 3) pedagog, 4) doradca zawodowy.
STANDARD OBIEKTU	
Usytuowanie placówki	Rekomendowane jest usytuowanie placówki w miejscu dobrze skomunikowanym.
Liczba miejsc w placówce	Liczba miejsc nie powinna być większa niż 80.
Liczba osób w pomieszczeniach mieszkalnych	Nie więcej niż 10 osób w jednym pomieszczeniu.
Powierzchnia przypadająca na osobę w pomieszczeniu mieszkalnym	Nie mniej niż 4 m ² /os. W pomieszczeniach z łózkami piętrowymi nie mniej niż 3 m ² /os.
Wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych	Pomieszczenia mieszkalne posiadają co najmniej 1 okno oraz zapewniają swobodny dostęp do łóżek wyposażonych w materac, koc i pościel oraz dostęp do szaf osobistych.
Sanitariaty	Urządzenie natryskowe – 1/15 osób, Miska ustępowa – 1/10 kobiet, oraz 1/20 mężczyzn, Pisuar – 1/20 mężczyzn, Umywalka – 1/5 osób. Pomieszczenia sanitariatów zapewniające stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujące możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych.
Kuchnia dla sporządzania indywidualnych posiłków	Wydzielone pomieszczenie do samodzielnego przygotowywania posiłków wyposażone w co najmniej jedną kuchenkę i lodówkę oraz szafki kuchenne.

*Dokument opisujący bieżące wydarzenia w placówce, wypełniany każdego dnia, ułatwia ciągłość pracy oraz umożliwia odtworzenie wydarzeń po upływie określonego czasu. Powinien w szczególności zawierać: dane osoby (osób) pełniące dyżur (godziny) i opis istotnych wydarzeń.

Jadalnia/świetlica	Pomieszczenie do spożywania posiłków, które poza porami posiłków może pełnić funkcję świetlicy lub sali spotkań grupowych.
Pralnia i suszarnia	Pomieszczenie na pralnię i suszarnię, wyposażone w co najmniej jedną pralkę na 30 osób. W przypadku, gdy schronisko nie posiada suszarni, zapewnia dostęp do co najmniej jednej suszarki elektrycznej na 30 osób.
Pomieszczenie biurowe	Wydzielone pomieszczenie do prac biurowych oraz indywidualnych rozmów z osobami bezdomnymi.
Magazyn odzieży, bielizny, pościeli	Pomieszczenia wyposażone w regały, szafy i inne meble umożliwiające wymianę rzeczy brudnych i czystych.
Magazyn środków chemicznych	Wydzielone pomieszczenie na środki czystości i higieny.
Pomieszczenia rekomendowane – w miarę możliwości:	
Pokój spotkań indywidualnych	Wydzielone pomieszczenie do spotkań indywidualnych.
Pracownia komputerowa	Wydzielone pomieszczenie lub kącik wyposażony w komputer z dostępem do internetu.

PODSTAWOWY STANDARD OGRZEWALNI

KRYTERIA STANDARDU	NORMY MINIMALNE
STANDARD ŚWIADCZONYCH USŁUG	
Okres świadczenia usług	Ogrzewalnia świadczy usługi w okresie od 1 października do 30 kwietnia, przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 8 rano do 18 wieczorem lub przez całą dobę, jeżeli na terenie gminy nie funkcjonuje noclegownia.
Forma świadczonej usługi	Możliwość ogrzania się w pomieszczeniu, którego temperatura nie jest niższa niż 18 stopni Celsjusza.
Zakres usług	Przeprowadzenie wywiadu z osobą bezdomną i podjęcie czynności mających na celu wyeliminowanie zagrożeń związanych ze stanem zdrowia osoby bezdomnej.
	Dostęp do gorącego napoju.
	Umożliwienie wymiany odzieży.
	Zapewnienie informacji o dostępnych formach pomocy, a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu.
	Zapewnienie opieki przez co najmniej 1 opiekuna na 40 osób przebywających w placówce.
Dokumentacja placówki	Podstawowa dokumentacja placówki obejmuje: <ol style="list-style-type: none"> 1) regulamin placówki, 2) rejestr klientów, 3) dziennik raportów*.
KWALIFIKACJE OSÓB ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI W OGRZEWALNI	
Kierownik placówki	Wykształcenie co najmniej średnie.
Opiekun	Wykształcenie opiekuna co najmniej średnie oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
STANDARD OBIEKTU	
Usytuowanie placówki	Rekomendowane jest usytuowanie placówki w miejscu dobrze skomunikowanym.

*Dokument opisujący bieżące wydarzenia w placówce, wypełniany każdego dnia, ułatwia ciągłość pracy oraz umożliwia odtworzenie wydarzeń po upływie określonego czasu. Powinien w szczególności zawierać: dane osoby (osób) pełniącej dyżur (godziny) i opis istotnych wydarzeń.

Liczba miejsc w placówce	Liczba miejsc nie większa niż 50.
Liczba miejsc siedzących w pomieszczeniach pobytowych	Nie więcej niż dla 25 osób w jednym pomieszczeniu.
Powierzchnia przypadająca na osobę w pomieszczeniu pobytowym	Nie mniej niż 2 m ² /os.
Wyposażenie pomieszczeń pobytowych	Każda osoba przebywająca w ogrzewalni ma zapewnione miejsce siedzące w postaci krzesła o łatwo zmywalnej powierzchni.
Sanitariaty	Miska ustępowa – 1/25 osób, Umywalka – 1/25 osób. Pomieszczenia sanitariatów zapewniające stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujące możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych.
Pomieszczenie biurowe	Wydzielone pomieszczenie do prac biurowych oraz indywidualnych rozmów z osobami bezdomnymi.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 48a ust. 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930).

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1310), która powstała w oparciu o poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej z dnia 22 kwietnia 2015 r. (druk nr 3473) - wprowadziła szereg zmian dotyczących placówek noclegowych dla osób bezdomnych. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 48a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - wprowadzonym przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej - tymczasowe schronienie może zostać udzielone osobom bezdomnym poprzez 3 kategorie placówek dla osób bezdomnych: noclegownię, schronisko dla osób bezdomnych i ogrzewalnię.

Ponadto art. 48a ust. 14 znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej wprowadza upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do wydania rozporządzenia, które ma określić standardy placówek noclegowych dla osób bezdomnych w zakresie:

- 1) standardu podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 2) kwalifikacji osób świadczących usługi w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 3) standardu obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie.

Określenie kryteriów standardów i minimalnych norm świadczonych w nich usług pozwoli na wskazanie różnic w sposobach świadczenia pomocy osobom bezdomnym w różnych typach placówek dla osób bezdomnych, oraz ma wpłynąć na poprawę jakości i efektywności podejmowanych działań nakierowanych na rozwiązywanie problemu bezdomności.

W rozporządzeniu zostały określone ogólne zasady działania ogrzewalni, noclegowni i schroniska dla bezdomnych.

Szczegółowe standardy wsparcia dla osób bezdomnych w ogrzewalni, noclegowni i schronisku dla bezdomnych, określone zostały natomiast w załącznikach do rozporządzenia, przy czym:

- 1) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu noclegowni, który stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu schroniska dla osób bezdomnych, który stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- 3) standard świadczonych usług, kwalifikacje osób świadczących usługi oraz standard obiektu ogrzewalni, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej - rozporządzenie, które ma określić standardy placówek noclegowych dla osób bezdomnych, powinno wejść w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r.

W związku z powyższym, rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardów ogrzewalni, noclegowni i schronisk dla osób bezdomnych powinno wejść w życie z dniem 5 września 2016 roku.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) – projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.